

Liito-orava

Flygekorre
Pteromys volans

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 1066/2023)

Rauhoitettu (LSL 9/2023)

EU:n lajikoodi: 1910

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltava laji

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, heikkenevä

Luonnehdinta

Liito-orava on pieni ja siro, ruumiin pituus 13–21 cm ja paino 95–170 g. Häntä on 9–14 cm pitkä ja ylhäältä päin liistynyt. Turkki on kauttaaltaan vaalean harmaa. Etu- ja takaraajoja yhdistää liitopoimu. Liito-orava liikkuukin lähes yksinomaan puusta toiseen liitämällä. Se syö lehtiä, silmuja, etenkin lepän ja koivun norkkoja ja kypsyviä siemeniä sekä vihreitä kuusenkäpyjä. Aikuiset liito-oravat ovat paikkauskollisia, nuoret, aikuistuvat yksilöt muuttavat kauemmas kotireviiriltään.

Elinympäristö ja levinneisyys

Liito-oravaa tavataan Etelä- ja Keski-Suomessa aina Kuusamon korkeudelle asti. Lännempänä pohjoisraja jää etelämais, noin Pyhäjoen korkeudelle. Laji elää mieluiten varttuneissa sekametsäissä, jossa on koivuja, leppiä ja erityisesti haapoja (käyttää ravintona ja pesäpuuna) sekä kuusia (antavat suojaa ja ravinnon varastointipaikkoja). Metsässä tulee olla pesimiseen sopivia kolopuita tai vanhoja oravanpesiä, mutta se voi tehdä pesän myös linnunpönttöön tai rakennukseen. Tavallisesti liito-oravalla on samanaikaisesti käytössä useita pesiä. Elinympäristön rakenna ja laatu vaikuttavat reviirin kokoon, mutta naaraan reviiri on yleensä muutamia hehtaareja ja koiraan useita kymmeniä hehtaareja. On tärkeää, että metsiköstä on puiden muodostama kulkuyhteys muihin metsäalueisiin.

Nykytila ja uhkatekijät

Liito-oravakanta on pienentynyt 1940-luvulta lähtien metsätalouden myötä, koska metsien hakkuut pirstovat elinalueita ja kulkuyhteyksiä, muuttavat metsien rakennetta sekä hävittävät vanhoja kolopuita. Kannan arvioidaan yhä kutistuvan tulevaisuudessa. Liito-oravalle soveltuvien metsien pinta-ala on pienentynyt.

Hoitosuosituks

Maankäytön ja metsähakkuiden suunnittelussa ja toteutuksessa reviirille on jätettävä riittävästi lajille soveltuvaa puustoa, kolopuita sekä kulkuyhteydet muihin metsäalueisiin.

Lähteet

- Ahopelto, L., Lundgrén L., Kostiainen, A., Peltola, K., Laita, A., Mäkelä, A., Väänänen, M., Peräti, T. & Ruohomäki, A. 2021. Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa - Hyvien käytäntöjen opas. Metsähallitus. <http://julkaisut.metsa.fi>
- Hanski, I. K., Henttonen, H. Liukko, U-M. Meriluoto, M. & Mäkelä, A. 2001. Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. Suomen ympäristö 459. Ympäristöministeriö, Helsinki. 130 s.
- Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* [Linnaeus 1758]). – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepäkot) esittelyt. s. 48–55. Suomen Ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö, 278 s. <http://um.fi/URN:ISBN:978-952-11-4638-1>
- Metsähallitus 2021. Perustietoa liito-oravasta. <https://www.metsa.fi/projekti/liito-orava-life/perustietoa-liito-oravasta/> [viitattu 14.1.2022]

Kuva: Tatyana Kolesnikova, CC-BY-NC-4.0